

Zoologia

Un senglar buscant deixalles a la gespa d'una plaça de Ciutat Meridiana, a Barcelona. PAU DE LA CALLE

Els animals salvatges canvien per adaptar-se als entorns urbans

Segons un nou estudi, cal tenir en compte aquestes variacions d'hàbits a l'hora de dissenyar polítiques de protecció i conservació

David Bueno

D'un temps ençà, sembla que cada cop és més habitual trobar animals salvatges endinsant-se en zones urbanes a la cerca d'aliment i, en alguns casos, fins i tot de refugi. Un dels exemples més coneguts és el dels senglars a Barcelona, que sovint es poden veure passejant de nit per barris com Sarrià o al voltant de l'avinguda Diagonal. No és l'única ciutat on passa. També se'n veuen de tant en tant passejant per Lleida i per Girona, i en altres poblacions de mida mitjana com pot ser, per exemple, Platja d'Aro, a banda de moltes de més petites.

A Barcelona, com a paradigma de gran ciutat, també sembla que és cada cop més habitual veure ocells de presa com falcons, i animals boscosos com ericons, entre d'altres. En el cas concret dels senglars, sens dubte la superpoblació d'aquests animals és deguda a l'alta taxa de natalitat, d'una banda, i a la manca de depredadors naturals, com podria ser el llop, d'una altra. Però hi ha més causes d'aquest acostament. S'ha vist que els animals salvatges adapten amb certa facilitat el seu comportament i els seus hàbits per aprofitar al màxim els recursos que els ofereixen les zones urbanes com a part de la dinàmica natural de les interaccions ecològiques.

Ho ha estudiat i quantificat un grup de recerca format per investigadors de diverses universitats i centres de recerca nord-americans, encapçalats per l'ecòleg Travis Gallo, especialista en ecologia urbana, comportament animal i biodiversitat. Segons les conclusions de l'estudi que aquests científics han presentat a la revista *eLife*, a l'hora d'establir programes de conservació i protecció de la natura s'han de tenir molt en compte la capacitat i les dinàmiques dels diferents grups d'animals per adaptar-se als entorns humanitzats i urbans, atès que, segons els autors, moltes de les estratègies de conservació que s'han fet servir fins ara no han sigut prou efectives perquè no han valorat adequadament les oportunitats que ofereixen aquests entorns a la vida salvatge, que els animals, per instint, aprofiten.

Un conjunt de relacions dinàmiques

Els ecosistemes són sistemes naturals formats per un conjunt d'organismes, pel medi físic on viuen i per les relacions que estableixen entre ells i amb el medi. Aquestes relacions poden ser molt complexes, i també dinàmiques i adaptables. Per exemple, si un determinat depredador presenta unes preferències de temperatura i lluminositat per caçar, les seves preses tenen la tendència a readaptar el seu comportament per limitar al màxim les possibilitats d'una to-

pada fortuïta. També hi ha animals que alteren el seu comportament per evitar el contacte amb les persones. S'ha vist, per exemple, que la pressió del turisme fotogràfic a la sabana africana ha fet que molts grups de lleons aprofitin per caçar al migdia, coincidint amb l'estona de dinar de les persones, quan per qüestions climàtiques, per evitar la forta calor de la canícula, tradicionalment caçaven al matí o a la tarda.

En aquest treball, Gallo i els seus col·laboradors van instal·lar càmeres en deu ciutats nord-americanes per capturar imatges de les incursions que hi fan els animals salvatges que viuen relativament a prop per buscar menjar o per refugiar-s'hi, i les han comparat amb el comportament dels que viuen únicament en entorns poc o gens humanitzats. En concret, van examinar depredadors com coiots, guineus i linxs; animals que tenen una dieta més flexible, com ossos rentadors, mofetes i opossums, i, finalment, herbívors com cérvols i conills.

Els resultats que han obtingut indiquen que els depredadors de mida més gran, com els coiots i les guineus, tenen tendència a endarrerir el seu cicle biològic diari i esdevenir més nocturns en entorns humanitzats i urbans. D'aquesta manera poden buscar restes de menjar entre les deixalles al mateix temps que redueixen la probabilitat de trobar-

se amb les persones, que normalment els foragiten. En canvi, els cérvols, els conills i els ossos rentadors avancen el seu cicle biològic atès que, a diferència dels carnívors, les persones no els acostumen a foragitar. A més, tenint en compte que els carnívors endarrereixen els seus horaris, a l'avançar la seva activitat en aquests entorns urbans els herbívors disminueixen les possibilitats d'una trobada casual amb els seus possibles depredadors.

L'efecte urbà en la conservació

La principal conclusió que els investigadors treuen d'aquest treball és que, en un ambient cada cop més humanitzat i urbanitzat, quan s'estableixen programes de protecció, conservació i gestió de la natura s'han de tenir en compte aquests canvis de comportament i d'hàbits dels animals, atès que influeixen en la dinàmica global dels ecosistemes i la fan encara més complexa. Segons diuen, el fet de no tenir-los en compte pot explicar, com a mínim en part, la poca efectivitat de molts d'aquests programes i les dificultats de gestió que se'n deriven. Possiblement també es produeix un efecte similar amb els senglars que passen de nit per molts pobles i ciutats del nostre país. —

David Bueno és director de la Càtedra de Neuroeducació UB-EDU1st